

71. Tiistaina 8 päivänä kesäkuuta 1993

kello 17.30

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laiksi Euroopan talous-
alueesta tehdyn sopimuksen eräiden mää-
räysten hyväksymisestä ja sopimuksen so-
veltamisesta annetun lain muuttamisesta
sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 1672

Hallituksen esitys n:o 38
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 12

2) Ehdotus laiksi ulkomaanedustuksen
virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden
perusteella suoritettavista korvauksista
sekä muista etuuksista

Hallituksen esitys n:o 33
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 11

3) Ehdotus laiksi valtion audiovisuaali-
sesta keskuksesta annetun lain kumoami-
sesta

Hallituksen esitys n:o 45
Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 4

4) Ehdotus sotilasavustuslaiksi

Hallituksen esitys n:o 28
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö
n:o 12

Esitellään:

5) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993
kansainvälistä tekstiilikauppaa koskevan

S.
sopimuksen voimassapitämistä koskevan
pöytäkirjan voimaansaattamisesta (A 2) . 1674

S.
6) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993
Thaimaan kanssa tehdyn tekstiilituotteiden
kauppaa koskevan sopimuksen jatka-
mistä koskevan sopimuksen voimaansaattami-
sesta (A 3)..... ”

7) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993
Malesian kanssa tehdyn tekstiilituotteiden
kauppaa koskevan sopimuksen jatkamista
koskevan sopimuksen voimaansaattami-
sesta (A 4)..... ”

8) Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen
toimintakertomus vuodelta 1992 (K 5).... ”

„ Pöydällepanoa varten esi-
tellään:

„ 9) Valtiovarainvaliokunnan mietintö
n:o 21 hallituksen esityksen johdosta laiksi
maidon, sianlihan ja viljan vientikustan-
nusmaksusta annetun lain muuttamisesta
(HE 53) 1677

10) Talousvaliokunnan mietintö n:o 20
hallituksen esityksestä laiksi Suomen Pan-
kin ohjesäännön muuttamisesta (HE 66) „

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies
Paakkinen.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä olevik-
si ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täys-
istuntoon, sekä toinen varapuhemies Pesälä.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laiksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 38
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 12

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 1 ja 15 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike, toisen lakiehdotuksen 1 ja 8 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä kolmannen lakiehdotuksen 1 ja 2 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotus laiksi ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 33
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 11

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—8 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotus laiksi valtion audiovisuaalisesta keskuksesta annetun lain kumoamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 45
Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 4

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Ehdotus sotilasavustuslaiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 28
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 12

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Arvoisa puhemies! Edellisessä istunnossa käsiteltiin jo tätä sotilasavustuslakia. Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin vastalauseeseen sisältyvä lakiehdotus eli että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena, mutta 4, 10, 14 ja 17 § niin kuin vastalauseessa on esitetty. Näistä pykälistä tärkeimmät ovat 4 ja 10 §.

4 §:ssä ehdotetaan, että avoliitossa oleville mahdollistettaisiin sotilasavustuksen saaminen silloinkin, kun avopuolisoilla ei ole yhteistä lasta. Tämä on tärkeätä, koska varusmiespalvelusta maksettu päiväraha on niin pieni, että sillä ei varusmies tule toimeen. Nyt ollaan jo tilanteessa, jossa varusmiehet joutuvat viikonloppulomiakin viettämään varuskunnassa, koska heillä ei ole varaa matkustaa ja ostaa ruokaa viikonloppun aikana. Tämä ongelma on juuri silloin, kun on

kysymys avoliitossa olevista taikka yksinäisistä varusmiehistä. Tämä on aivan kohtuuton tilanne, että nuoria miehiä tällä tavalla, voisi sanoa suorastaan, rangaistaan, että he eivät edes viikonlopun lomilla pääse pois kasarmilta.

10 §:ssä mahdollistetaan nimenomaan se, että erityisavustuksen voisi saada myöskin asevelvollinen itse, silloin kun hän on yksinäinen ja hänellä on opintolainoja, vuokramenoja ja juuri tarvetta ruoan saamiseen viikonloppunaikin.

Ed. Aittoniemi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Haavisto tässä vieressäni totesi, kun pyysin vastauspuheenvuoron, arvaavansa, mitä minä tässä esitän. Hän arvasi aivan oikein.

Näyttää siltä, että taloudellinen lama ja valtion säästötoimet vaikuttavat jossain määrin positiivisestikin näiden asevelvollisten suhteen. Nimenomaan se on vienyt pohjan pois suomalaiselta asevelvollisuudelta, että ollaan alusta alkaen joka viikonloppu kotona. Ei juurruta sen paremmin armeijaan kuin kotiinkaan. Heilutaan siinä puolessavälissä.

Totean vielä sen vanhan asian, että silloin kun minä olin armeijassa ja palvelin varmasti hyvin, niin kaksi ja puoli kuukautta kului ensimmäiseen sunnuntailomaan, ennen kuin pääsi lomille. Silloin siellä armeijassa syntyi sosiaalinen yhteisö, jossa varusmiehet tukivat toisiaan ja suurin yhteinen vihollinen oli kaljupäinen väepeli, joka oli kaikkien yhteinen vihollinen. Ei ollut koskaan mielenterveysongelmia, koska siellä syntyi sosiaalinen yhteisö. Nyt ei synny mitään. Eiväthän nämä asevelvolliset edes tunne toisiaan, kun joka viikon perästä lähdetään lomalle. En minä halua olla millään tavalla epähumaani eikä mitään, asevelvollisille pitäisi antaa lisää päivärahoja ja sillä tavalla, että he saisivat joskus ostaa munkkia ja muutakin. Mutta tämä on ihan hyvä, että saadaan vanhanaikainen armeija. Kaksi ja puoli kuukautta vain aikaa, ennen kuin ensi kerran pääsee lomalle, silloin mielenterveyshäiriöt kyllä vähenevät.

Ed. Skinnari: Arvoisa puhemies! Kannatan käsittelyn pohjaksi ed. Stenius-Kaukosen ehdotuksen mukaisesti vastalauseetta.

Mitä tulee ed. Aittoniemen puheenvuoroon, niin säästämisestä, joka nyt tapahtuu kaikkialla, on kysymys. Armeija säästää, eikä kouluttajia eikä henkilökuntaa ole sillä tavoin viikonvaihteessa, jolloin tätä ed. Aittoniemenkin

elämän kannalta varmasti tärkeätä vaihetta, jossa joutuu kuukauden olemaan poissa kotoa, monet suomalaiset varusmiehet eivät enää joudu kokemaan. Mutta ehkä se, ed. Aittoniemi, voi olla ihan hyväkin, että näin ei käytännössä tapahdu, kun on ed. Aittoniemen monia muita puheenvuoroja täällä kuunnellut.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Yleiskeskustelussa on ed. Stenius-Kaukonen ed. Skinnarin kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin vastalauseeseen sisältyvä lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön, äänestää "jaa"; jos "ei" voittaa, on ed. Stenius-Kaukosen ehdotus hyväksytty.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 68 jaa- ja 55 ei-ääntä; poissa 76. (Ään. 11)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1—5 § hyväksytään keskustelutta.

Esitellään 6 §.

Ed. Pykäläinen pyytää puheenvuoroa.

Ensimmäinen varapuhemies: Haluaako ed. Pykäläinen tehdä 6 §:ää koskevan ehdotuksen?

Ed. Pykäläinen: Arvoisa puhemies! 4 §:ään.

Ensimmäinen varapuhemies: 4 § on jo hyväksytty.

6 § hyväksytään.

7 § hyväksytään keskustelutta.

Esitellään 8 §.

Puheenvuoron saatuaan lausuu

Ed. Skinnari: Arvoisa puhemies! Suoraan sanoen oli sovittu, että 4 §:n kohdalla ed. Pykäläinen tekee ehdotuksen ja hänen piti se tehdä. Hän varmaan nousikin seisomaan, mutta puhemies ei ehkä huomannut.

Ensimmäinen varapuhemies: Yksityiskohtaisessa käsittelyssä muutosehdotusta tehtäessä puheenvuoroa ei voi pyytää painikkeella vaan se tulee tehdä seisomaan nousten.

8 § hyväksytään.

9 § hyväksytään keskustelutta.

10 §

Keskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 10 §, erityisavustus, hyväksytään vastalauseen mukaisessa muodossa eli myös asevelvollinen voi saada erityisavustusta.

Ed. Skinnari: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Stenius-Kaukonen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Stenius-Kaukonen ed. Skinnarin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Stenius-Kaukonen ehdotus "ei".

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 67 jaa- ja 54 ei-ääntä; poissa 78. (Ään. 12)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

11—31 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti talousvaliokuntaan:

5) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993 kansainvälistä tekstiilikauppaa koskevan sopimuksen voimaansäätämistä koskevan pöytäkirjan voimaansäätämistä (A 2)

6) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993 Thaimaan kanssa tehdyn tekstiilituotteiden kauppaa koskevan sopimuksen jatkamista koskevan sopimuksen voimaansäätämistä (A 3)

7) Asetus 14 päivältä toukokuuta 1993 Malaysian kanssa tehdyn tekstiilituotteiden kauppaa koskevan sopimuksen jatkamista koskevan sopimuksen voimaansäätämistä (A 4)

8) Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 1992 (K 5)

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Arvoisa puhemies! Kansaneläkelaitoksen valtuutetut ovat antaneet vuoden 1992 kertomuksen eduskunnalle. Valtuutetut ovat viime toimintavuoden aikana ottaneet kantaa mm. Kelan hallinnon uudistukseen. Keväällä tarkastajat totesivat, että Kelan pääkonttorin organisaatio on vanhanaikainen eikä vastaa nykyaikaista joustavaa toimintamallia. Jotta laitokselle annetaan edellytykset myös tältä osin jatkaa sisäistä hallinnon uudistusta, se edellyttää mm. osastojakoa koskevien voimassa olevien säännösten uudistamista.

Kansaneläkelaitoksen organisaation uudistaminen on tarpeen. Siitä ei ole epäselvyyttä eikä käsitykseni mukaan myöskään erimielisyyttä. Erimielisyyttä sen sijaan on ollut siitä tavasta, jolla organisaatiouudistusta on yritetty runnoa lävitse. Myös se on vaikuttanut valtuutettujen toimintaan, koska valtuutetut ovat joutuneet

käsittlemään asiaa, koska tapa, jolla asiaa on eteenpäin viety, on herättänyt suurta tyytymättömyyttä Kansaneläkelaitoksen henkilöstön keskuudessa.

Kun valtuutetut ovat syyskuussa todenneet, että he painottavat, että asioiden hyvä hoitaminen edellyttää avoimuutta ja laajaa yhteistyötä Kansaneläkelaitoksen kaikilla hallinnon tasoilla, on tätä asiaa syytä tässäkin yhteydessä erittäin voimakkaasti korostaa.

Kun tänä päivänä on päättynyt Kansaneläkelaitoksen pääjohtajan virkaan haku ja valtuutettujen työvaliokunta huomenna kello 8 alkavassa kokouksessaan avaa hakemukset ja todennäköisesti tällä viikolla tekee ehdotuksen presidentille uuden pääjohtajan nimittämisestä, tässä yhteydessä voi tuoda vielä esille sen, että ainakin eräs julkisuudessa pääjohtajan virkaan jo ainakin melkein istutetuista on todennut, että organisaatiouudistus on niin suuren luokan uudistus, että sen sisältöön myös tulevalle pääjohtajalla olisi tullut olla mahdollisuus vaikuttamassa. Tämä kanta on ollut myös useiden Kansaneläkelaitoksen sisällä työskentelevien kanta, joiden uudeksi esimieheksi uusi pääjohtaja tulee. Tämä on myös ollut useiden valtuutettujen kanta, kun asiaa on valtuutettujen kokouksissa käsitelty. Mutta organisaatiouudistuksesta esitysten ja päätösten tekeminen on kuulunut lisätulle hallitukselle, ja lisätty hallitus on äänestyspäätöksillä runnonut esitystä eteenpäin.

Mutta koska organisaatiouudistuksen mukaiset toimet vaativat ainakin asetuksen muuttamista ja mahdollisesti myös lain muuttamista, asiahan ei ole vielä loppuun käsitelty vaan on tällä hetkellä tietyksi sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltavana. Tässä yhteydessä on syytä toivoa, että riittävä aika annetaan siihen, että myös nimitettävä uusi pääjohtaja pääsee mukaan. Mielestäni tämä on luonnollista, kun on näin suuresta laitoksesta kysymys, jota ei tietyksi pääjohtaja yksin voi millään hoitaa, mutta hänellä on merkittävä asema organisaatiossa. Sen vuoksi, jotta tuleva yhteistyö laitoksen sisällä sujuisi mahdollisimman kitkattomasti, on syytä lähteä siitä, että myös uusi pääjohtaja on mukana hallintomallia rakentamassa.

Valtuutetut ovat useassa yhteydessä ottaneet kantaa myös työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukäytäntöön. Tarkastajat ovat todenneet jo keväällä, että työkyvyttömyys- ja varhaiseläkkeiden hylkyprosentit ovat nousseet voimakkaasti. He ovat edellyttäneet kriittistä seuraamista ratkaisutoiminnan osalta ja sen selvittämistä,

miksi hylkyprosentit ovat näin suuret. Näihin on saatu selvitystä, mutta mielestäni selvitykset ovat olleet epätydyttäviä. Kun tämän vuoden puolelle on käännytty, niin kun kuukausittain seuraa hylkytilastoja, melkein joka kuukausi, aivan parin viimeisen kuukauden tiedot minulta puuttuvat, mutta joka kerta ne hylkyprosentit ovat olleet suurempia.

Kun viime viikolla sosiaali- ja terveysvaliokunta oli Kuntien eläkevakuutuksen vieraana, niin saimme kuulla, että Kuntien eläkevakuutuksessa, joka ilmeisesti pitää ykköstilaa hylkyprosentteissa, yksilöllisten varhaiseläkkeiden hylkyprosentti on 48 prosenttia. Tämä ei voi olla oikea prosentti näissä hylyissä, ja se kuvastaa sitä, että meidän eläkejärjestelmässämme on jotakin vialla, jos näin korkeita hylkyprosentteja on. Pitäisi katsoa, mistä lähdetään korjaamaan, ja silloin tietyksi yksinkertaisempaa olisi se, että meillä olisi sellaisia järjestelyjä, joissa ilman tällaista hakemista ja eläkelaitoksen harkinnanvaraista hylkäämistä eläkkeelle voitaisiin päästä silloin, kun se on perusteltua ja tarpeellista.

Tässä suhdannetilanteessa mielestäni yli 55-vuotiaiden eläkkeelle pääsy on perusteltua ennen kaikkea siitä syystä, että se avaisi mahdollisuuksia nuorille siirtyä työelämään. Jos on valintatilanne, että työpaikalla joudutaan irtisanomisiin, niin silloinkin vanhemmilla ikäluokilla on jo jonkinlainen turva yleensä takanaan. Silloin kun valintaa tehdään, kun työnantajat ja työntekijät yhdessä ovat usein näitä tilanteita joutuneet ratkomaan, niin työpaikoilla on yleensä todettu, että silloin on parempi se, että vanhemmasta ikäluokasta vähennetään nimenomaan huolehtien siitä, että heillä toimeentulo työttömyysturvan tai eläketurvan kautta on järjestetty. Tämä on inhimillistä ja myös taloudellisesti edullisempaa kokonaisuuden kannalta.

Valitettavasti näyttää siltä, että kun huomenna sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee joustavia eläkejärjestelyjä koskevia hallituksen esityksiä, niin siellä ei olla valmiita pidentämään siirtymäkautta, jossa yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajaa nostetaan 55:stä 58:aan, vaan hallitus tuntuu pitävän kiinni siitä, että 1939 ja sitä ennen syntyneet voivat hakea 55-vuotiaana yksilöllistä varhaiseläketä, mutta sen jälkeen syntyneet eivät. Mielestäni on erittäin valitettavaa, että näin on, koska me olemme kuulleet valiokunnassa todellisia asiantuntijoita, niitä, jotka työpaikoilla joutuvat näitä ratkaisuja tekemään, ja ainakin kuultujen asiantuntijoiden kanta oli varsin yksimielinen edustivatpa he työntee-

kijä- tai työnantajapuolta, että tässä tilanteessa ei eläkkeiden ikärajoja pitäisi lähteä korottamaan.

Toivoisin, että toisenlainen keskustelu hylkyprosenttien ja eläkeikien korottamisen osalta saataisiin aikaan, kuin mitä tähän asti valiokunnassa ja eduskunnassa on käyty. Se edellyttäisi tietysti sitä, että saataisiin laajempi keskustelu aikaan täällä istuntosalissa ja ennen kaikkea istuntosalin ulkopuolella käännettyä keskustelu siihen suuntaan, että on inhimillistä ja myös taloudellisesti järkevää, että vanhemmissa ikäluokissa eläkkeelle siirtyminen mahdollistetaan varsinkin silloin, kun kysymyksessä ovat pitkään työelämässä olleet, jotka ovat rasittuneet ja kuluineet työssä ja haluaisivat itse eläkkeelle. Mitään eläkkeelle pakottamista ei tietenkään pidä yrittää saada aikaiseksi. Mutta meillä on vielä ainakin 160 000—170 000 55—64-vuotiaista ihmistä työelämässä mukana. Tiedän vuorenvaramasti, että varmaan useampi kymmenentuhatta heistä olisi valmis vaikka huomispäivänä lähtemään, erityisesti jos he tietäisivät, että heidän jättämänsä työpaikka olisi nuorten käytettävissä.

Tuntuu siltä, että tässäkin istunnossa laajempaa keskustelua tämän asian ympärillä ei ole mahdollista aikaansaada, mutta toivoisin kuitenkin, että kansanedustajat tätä pohtisivat ja voisimme yhdessä saada aikaan, jollei nyt tämän YVE-lain yhteydessä, niin vaikka tilapäisenä lakina, parin kolmen vuoden lain, jolla voitaisiin huolehtia siitä, että todella pitkään työelämässä olleet ja terveytensä jo menettäneet voisivat saada eläkkeen ja nuoret saada työtä heidän tilalleen.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! En olisi ed. Stenius-Kaukosena niinkään varma, kyllähän keskustelu tästä polkaistaan käyntiin.

Halusin kuitenkin todeta ed. Stenius-Kaukosen puheenvuoron johdosta, että täällä eduskuntasalissa on kymmeniä ja taas kymmeniä kertoja käsitelty sitä asiaa, että Kansaneläkelaitoksen päätökset työkyvyttömyyseläkkeelle pääsemisestä ovat täysin epäinhimillisiä ja tähän ei ole koskaan saatu myöskään eduskuntakyselyissä vastausta. Lääkäreiden pitäisi kunian ja omantunnon kautta antaa näitä lausuntojaan työkyvyttömyydestä, ja he antavat, on useitakin korkean tason lääkäreitä. Kansaneläkelaitoksessa lääkärikollegio, mikä lie, joka ei ole koskaan nähnyt kyseistä henkilöä, tekee hylkäävän päätöksen. Tämä on täy-

sin järjetöntä. Vaikka henkilöllä ei olisi päätää enää lainkaan, niin jos kollegio toteaa, että kyllä sillä pää täytyy olla tai ainakin osa siitä, niin ilman muuta hakemus silloin hylätään. Kyllä pitäisi edellyttää toimintaa siihen suuntaan Kansaneläkelaitoksessa, että hylkäävissä päätöksissä, joissa lausunnon antaneiden lääkäreiden näkemykset ovat yksimielisiä ja yksiselitteisiä, hylkäävä päätös edellyttäisi ainakin sitä, että Kansaneläkelaitoksen omat lääkärit, mikäli näitä yleensä on olemassa, tutkisivat kyseisen potilaan ja vasta siinä tapauksessa voitaisiin antaa hylkäävä päätös.

Tämä on täysin järjetön ja mieletön tilanne. Siitä on täällä puhuttu, mutta täällä puhutaan niin monesta muustakin asiasta eikä siitä paljon ole kyllä asiat parantuneet.

Ed. Koskinen: Arvoisa puhemies! Ed. Stenius-Kaukosen ja Aittoniemen mainitsema epäkohta on ollut esillä mm. eläkkeensaajien oikeusturvaa koskevan työryhmän tai toimikunnan mietinnössä jo vuosia sitten. Eivät ole vain edenneet ne konkreettiset ratkaisumallit. Eräänä vaihtoehtona on esitetty sitä, että sairaanhoitopiireittäin olisi auktorisoitu lääkärijoukko, joka olisi henkilökohtaisesti tavannut valituksen kohteena olevan henkilön ja pystyisi arvioimaan työkyvyttömyyttä ihan henkilökohtaisen tapaamisen eikä pelkästään paperien perusteella, niin kuin tällä hetkellä vakuutuslaitosten lääkärit tekevät.

Itse olen vakuutus oikeudessa ollut pari vuotta työntekijäpuolen edustajana ratkaisemassa näitä valitusasioita, ja todella järkyttävissä tilanteissa, kun henkilö on jo vuosia saanut omalta hoitavalta lääkäriltään ns. b-lausunnon työkyvyttömyydestä, siitä huolimatta vakuutuseläkelaitos johdonmukaisesti ja toistuvasti hylkää eläkehakemuksen katsoen, että henkilö on työhönsä tai vastaavaan työhön kykenevä. On aivan ymmärrettävää, että tällaiset vuosikausien pompottelun kohteeksi joutuvat eläkkeenhakijat eivät voi tulla tai katsoa tätä koko eläkejärjestelmää oikeudenmukaiseksi, kun juuri heidän konkreettisesti tapaamansa lääkäri joutuu jyrätyksi tämän ylemmällä tasolla istuvan ns. vakuutuslääketieteen edustajan näkemysten mukaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi torstain täysistuntoon:

9) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 21 (HE 53)

10) Talousvaliokunnan mietintö n:o 20 (HE 66)

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna keskiviikkona kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 18.02.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

